

Трієст—пробний камінь

Навіть уважний перегляд звітів преси—то безнадійних, то оптимістичних—про наради міністрів закордонних справ чотирьох великодержав викликає мимоволі цілком слушне запитання: а що ж таки справді з конференцією? Минуло вже більше ніж пів місяця з того часу, як міністри розпочали свою роботу, а ще й досі не розв'язано жадного поважного питання і, здається, немає надії досягти порозуміння.

Наслідки конференції покищо ілюзорні. Їх можна вести до такого:

Питання італійських колоній відкладено. Зате ухвалено вивести з Італії англо-американське військо протягом трьох місяців після підписання італійського мирового договору, а також вивести советське військо з Болгарії протягом трьох місяців після підписання болгарського мирового договору.

Міністри погодилися розв'язати питання Австрії та Німеччини під кінець конференції. Одногосно схвалено повернути Греції острови Додеканезу, насильно загарбані Італією. Населення цих островів переважно грецьке, отже таке рішення Паризької конференції є справедливим і викликало в Греції велике задоволення. Також італійський президент де Гаспері, в ноті до грецького уряду, висловився, що це рішення цілком відповідає тим засадам, на яких будуватиметься нова Італійська Республіка.

На засіданні 27-го червня міністри задовольнили французькі домагання усталити французько-італійські кордони і визнали за Францією право володіти містам Тента і Бріджа та деякими прикордонними районами в західних Альпах. На вимогу Молотова, Італія і надалі матиме право споживати електричний струм силових станцій, побудованих у районах, що відходять до Франції. Італійці заперечують проти постанови конференції віддати італійські прикордонні райони французам. „Ми пропонували Франції свою дружбу,— сказав де Гаспері,— але вона вибрала інший шлях, щоб шматувати нас тоді, коли ми переживаємо найтяжчу кризу в нашій історії“.

Обговорюючи питання мирового договору з Болгарією, міністри погодилися обмежити тоннаж морської болгарської флотії до 7250 тонн, а число обслуговуючого персоналу—до 3100 осіб. Під час обговорення румунського мирового договору ухвалено румунське майно в союзних країнах

передати альянтам, щоб задоволити їх обґрунтовані вимоги, а решту повернути Румунії.

Безперечно, все це, порівнюючи з першою конференцією в Парижі, чималий поступ. Проте не слід забувати, що це тільки другорядні питання. Міністри, здається, досі вперто обминали поважніші проблеми, щоб обговорити дрібніші, знайти якийсь спільний підхід, так би мовити, загальний знаменник.

Пробним каменем до порозуміння є питання Трієсту. Навколо нього розпочався жвавий обмін думок і навіть гострі суперечки. Як і на першій конференції, англо-американці воліли б передати Трієст Італії, а Совети—Югославії. Таким чином бажання розходяться. Легко догадатися, про що тут ідеться Советам: Трієст не тільки важливий порт в Середній Європі,—він може бути також надійним опорним пунктом на Адриатичному морі, звідки росіяни могли б підірвати зв'язи впливу на Середземне море. Щоб здійснити цей намір, Советам просто неможливо піти на поступки, особливо тепер, коли взяти під увагу, що вони відмовляються від претенсій на управління іта-

лійською колонією Тріполітанією. Отже, у них простий вибір: або Трієст Югославії, або—знову таки—управління Тріполітанією. Але мета одна—опанувати Середземне море.

Бідо запропонував компромісне рішення: утворити з Трієсту і прилеглих теренів автономну область під управлінням чотирьох великодержав, а також Італії та Югославії. Молотов вимагав, щоб і Чехо-Словаччину допустили до управління, мотивуючи свої домагання тим, що Чехо-Словаччина не має, мовляв, вільного виходу до моря. Звісно, англо-американці добре розуміють такі „батьківські убоління“ за долю малих країн.

Позитивне вирішення в справі Трієсту—міст до порозуміння між великодержавами.

На порядку денному наради залишаються і надалі питання італійських відшкодувань, італійської флотії, мирових договорів з рештою держав—сателітів „Осі“, свобода судноплавства на Дунаї, австрійська і німецька проблема та визначення дати загальної мирової конференції.

Демілітаризація Японії

ВАШІНГТОН. Американське міністерство закордонних справ повідомило 21 червня, що США запропонували урядам Англії, СРСР і Китаю укласти спільний договір терміном на 25 років, щоб Японія надалі не могла загрозувати мирові. Договір буде чинним також після закінчення теперішнього періоду окупації і забезпечить цілковите роззброєння і демілітаризацію Японії. Нагляд за виконанням рішень здійснюватиме спеціальна комісія чотирьох держав. Згідно з найголовнішими пунктами американського проекту, що подібний до Бернсового проекту роззброєння Німеччини, Японії забороняється виробляти зброю, вибухові речовини, а та-

кож володіти матеріалами, потрібними для виробництва атомової енергії. Чотири держави, що підпишуть договір, мають опрацювати систему контролю, щоб слідкувати за перебігом роззброєння і демілітаризації в Японії. На випадок порушення контрольних рішень ці чотири держави повинні вжити спільно відповідних заходів. Договір вступає в силу після ратифікації його кожною з чотирьох держав і, якщо вимагатимуть обставини, може бути через 25 років знову поновлений. Англія і Китай поставились до американської пропозиції прихильно. СРСР ще не висловив своєї думки.

Експеримент удався

САН-ФРАНЦІСКО. У неділю 30 червня, о 24-тій годині європейського часу, американський літак «літаюча фортеця» скинув на Тихому океані біля атолу Бікіні атомову бомбу. І з 73 кораблів, призначених для експерименту, загорілися 5, а саме: дві авіаматки, 1 японський і один американський крейсер та одне транспортне судно.

Затонуло 2 судна, третє перевернулося.

Через дві хвилини після вибуху бомби появилось дуже яскраве вогняне сяйво,

у десять разів яскравіше ніж сонячне світло.

Спостерігачі на кораблях, віддалених на 15 км. від місця вибуху, відчули спочатку теплову хвилю, а пізніше струс, викликаний детонацією. Однак, сила вибуху була набагато слабша ніж сподівалися. Грунтовне вивчення дії атомової бомби забере декілька місяців часу. Тільки тоді можна буде говорити про практичні наслідки цього першого, своєрідного в історії, воєнно-наукового експерименту.

В останні години

* Згідно з дуже обмеженим обліком, що його подають англійські знавці воєнної справи, кількість советського війська, що розташоване на теренах Румунії, Болгарії, Австрії, Угорщини і Польщі, становить щонайменше 2 міль. вояків.

* ВАРШАВА. Керівник селянської партії Міколайчик не вважає народне голосування, що відбулося 30 червня з приводу скасування сенату і з приводу майбутніх кордонів Польщі, виявом справжньої волі народу, бо в багатьох місцевостях чільні члени селянської партії були заарештовані і не брали участі в голосуванні.

* БАД НАУГАЙМ. 30 червня в американській зоні відбулися вибори до крайових законодавчих зборів. Найбільшу кількість голосів одержав християнсько-демократичний союз—2609899 голосів, на другому місці соціал-демократична партія—1815367 голосів, на третьому місці комуністична партія—405469 голосів; інші партії—384397 голосів.

* ПАРИЖ. Міністри чотирьох великодержав досягли засадничого порозуміння в справі інтернаціоналізації Трієсту. Обмірковувалися питання статуту Трієсту.

* НЬЮ-ДЕЙЛІ. Новий тимчасовий уряд Індії склав присягу.

День незалежності Америки

Щороку 4-го липня американський народ відзначає день проголошення незалежності Сполучених Штатів Америки. До другої половини XVIII ст. терени Північної Америки були англійською колонією, що мала деяке своє самоврядування, проте губернатора для колонії призначала Англія. Особливо відчували колоністи господарську залежність. Постачаючи Англії сировину, вони в той же самий час мусіли дорого платити за приставлені їм фабрики. Крім того, по 7-літній франко-англійській війні, англійці наклали на ці колонії великі податки й мита. Оце й призвело до спротиву американських колоністів. Коли до Бостону прибув американський корабель з чаєм і англійці зажадали високого мита, колоністи вдерлися на корабель і ввесь вантаж кинули в море. Відтоді почалася війна.

19 квітня 1775 року британський військовий загін вирушив з Бостону. Мавши наказ конфіскувати зброю в американських колоністів, британці зустрілися коло містечка Лексінгтону з відділом озброєних фермерів, що перетнули їм шлях. Проводити колоністів гукнув до своїх фермерів: „Стріляйте лише тоді, коли на вас почнуть стріляти. Якщо ворог хоче війни, почнемо її тут, почнемо негайно.“

Відразу ж за цими словами залунали перші постріли. Почалася американська вільна боротьба. Борцями за незалежність Америки стали фермери, ремісники та ловці під проводом таких же полководців, без військового вишколу. Єдиною підготовкою було у них життя серед дикої природи та безмежна рішучість боронити свою правду. З них зформувалася збройна сила, що за роки визвольної боротьби виростила в найліпшу піхоту тодішнього світу.

1776 року представники 13-и американських колоній зібралися на конгрес у Філадельфії і там проголосили себе незалежними Сполученими Штатами Америки. На чолі воєнної акції стає Юрій Вашингтон, талановитий вождь і організатор, полум'яний борець за свободу. Сім літ точилася тяжка боротьба. Американському послові Франклінові під цей час пощастило домогтися допомоги від Франції. Після 7-літньої війни, мирним Версальським договором Англія визнала незалежність Сполучених Штатів.

США згодом стають першою модерною демократичною державою. 1787 року ухвалено конституцію, яка забезпечує громадянам США основні права. Законодавчу владу здійснює конгрес, що

складається з сенату і Палати послів. До сенату входить кожний Штат (їх було тоді 13, тепер—48) двох представників. До другої Палати обирають послів усі громадяни на основі загального виборчого права. Конгрес вирішує справи цілої держави. Виконавча влада належить президентові, що його обирають усі громадяни. За свою діяльність президент відповідає перед конгресом. Місцеві справи вирішує кожний Штат у своєму місцевому парламенті. А також кожний Штат має свій уряд.

Першим президентом США став Юрій Вашингтон, покликаний 1 травня 1789 р. і переобраний знову 1792 р. та 1796 р.

Нова держава обіймала простір поміж східним бережжям і рікою Місісіпі. Але прибували нові колоністи, і колонізація щораз поширюється далі на захід, нарешті досягає аж до західних берегів континенту, до Тихого океану. Тим часом поширюються межі держави і на південь. Постають нові Штати, які з'єднуються з дотеперішніми 13-ма. До цього зросту спричинилася головною еміграція з Європи, що в XIX ст. особливо більшає. Швидко розвивається в країні рільництво і промисловість. США стають в економіці світу однією з перших держав.

Постать Вашингтона, борця за незалежність США і першого президента цієї незалежної республіканської держави,—привернула до себе симпатії та любов тих народів, які саме шукали такої ж незалежності та ідеального політичного ладу.

Слава про діяльність Вашингтона докотилася в свій час і до України. Ім'я Вашингтона вимовлялося з поборністю в колах людей, що боролися за незалежність України, або мріяли про зміну державного ладу—автократичної поліційної держави на федерацію вільних народів. Україна не тільки співчувала здалека. Велич і святість визвольної боротьби в Північній Америці і сама особа Вашингтона стали для українців за приклад, як треба боротися за незалежність своє Батьківщини.

КОРОТКО

* МОСКВА. Рада міністрів СРСР ухвалила переіменувати столицю Східної Прусії Кенігсберг на Калінінград.

* НАНКІН. Всі наші, що перебувають у Китаї, будуть вислані до Німеччини. Частина з них уже на кораблях чекає відправки. Решта вирушить у суботу.

Експансія Росії

(За англійською газетою „Слектейтер“ від. 17. 5. 1946.)

Жадна спроба про проблему сучасної Росії з певним сенсом відповідальності не є не супроводжена острахом, що приняті фундаментальні приписи, не будуть фалшиві. Вся будучність людського роду може легко залежати від постанови, яку візьме наша країна (В.-Британія) супроти російської політики. Тому в сучасний момент не може бути помилок. Щонайменше одна річ належно з'ясувалася за останніх дванадцять місяців. Характер російської акції, яка по закінченні війни лише почала набирати певних форм, є ясним тепер для всіх, за винятком хіба сліпих. Росія не примусово вибрала незалежну і експансивну лінію, відкидаючи спілкування, яке було до її позиції. В сусідніх з нею країнах Росія чинить свою волю, застосовуючи всуміш силу й інфільтрацію. У всіх важливіших справах політики ці країни поводяться, як її маріонетки. Опозиція — або підмінована, або цілковито знищена могутньою пропагандою, підсилюваною арештами та концентраційними таборами. Політична свобода, як нам відомо, фактично не існує. Економічне життя тих країн сполучене з російським. Господарчо й політично російська сфера є для нас замкнена. «Залізна заслони» є очевидно дійсність.

На кордонах російської сфери — на захід, південь і схід — поширюється могутність Советів. Перед очима ОН (Об'єднаних Націй) Росія доконала діяльність своїх замірів в Ірані й, якби ми не були належно уважні, то Росія загрожувала б уже нам на півдні цієї країни. На заході Росія сконсолідувала на довгий час свої позиції, об'єднуючи лівих під комуністичним проводом, і є тепер цілком в стані наробити максимум клопоту для її союзників в інших частинах Німеччини. Хоча в момент писан-

ня цієї статті переговори в Парижі ще не набрали ясности, є очевидним, що Росія не задовольниться жадною постановою, яка не забезпечила б її пункту опертя на Середземному морі. На Далекім Сході вона зірвала своє порозуміння з Китайським Центральним Урядом, даючи можливість комуністам опанувати Манджурією вслід за відходятьими частинами червоної армії. Одна-єдина серед великих держав, Росія по закінченні війни колосально зросла на силі як щодо територій, так і щодо природних багатств.

Щоб завершити цю політичну експансію, Росія зробила й далі ще робить усе, що вона може зробити, своєю пропагандою з Москви, а також через свої місцеві комуністичні осередки, щоб спричинити ослаблення й розпоршення поза межами своєї сфери, особливо в Західній Європі і в британських колоніях та протекторатах. Це все є всім відоме і годі його заперечувати. Але що ми мусимо знати, щоб вірно устійнити нашу політику, це — чому Росія все це робить. Цілком певно, що на це питання відповіді не зовсім легко. Мені здається, що існує тут дві можливі відповіді: або Росія є спокушена нагодою і зважилася на все, щоб безмежно панувати, або просто перелякана й хоче підсилити свою безпеку стратегічними посунами. Свідоме бажання з боку Кремля — щоб Росія остаточно домінувала над світом, застосовуючи комбінований військовий натиск і комуністичну інфільтрацію — це бажання не є здійсненим. Багато факторів, які уможливили й німцям відважитися на агресію в світовому маштабі — існують і в Росії: багаточисельне вимуртоване населення, колосальні господарчі ресурси, безоглядний провід, відповідальність лише перед самим собою, п'ята Колонна в більшості країн і почуття сильної молоді нації. З другого боку — Росія вже є „маючою“ країною з необмеженими життєвими просторами. Їй бракує лише технічної й адміністративної вправности німців. Але я особливо з великими труднощами міг би собі уявити росіян в ролі правителів світу. Політика мусить мати за основу щось солідніше аніж „кулак“. Але поза тим росіяни вже панують над половиною Європи, а це було зовсім неправдоподібним ще пару літ тому. Отже, дійсність, сучасний момент — це не є вирішальним; і осуд на цій підставі треба відкинути.

Тепер розглянемо другу можливість — експансія Росії викликана її стремлінням забезпечити себе в світі, який дає собі лад лише силою. Це набирає сенсу, оскільки візьмемо до уваги підставову нехить Росії до англо-американських намірів і її старомодну стратегію в добу атомової енергії. Якщо існують певні кордони території і впливів, в яких Росія почуває себе безпечною, то можна було б, нарешті, на них погодитись. Але на нещастя немає кордонів на її відосередній натиск. З кожним новим посуном вноситься подразнення в міжнародні відносини, а Росія знову чатує за новими й новими стратегічними обрями. Навіть коли б Советський Союз домінував у цілій Європі і Азії — всеж він боявся б Америки. Отже, Росія лише тоді почувала б себе без-

печною, коли б її потенціальний ворог був упокорений політично й мілітарно. Годі Росію заспокоїти резонними концесіями. Оскільки ця аналіза є вірна, то з неї можна зробити лише один висновок, а саме занепокоючий висновок: в обох випадках — чи то Росія прямує до панування над світом, чи лише шукає оборонної безпеки — на практиці політика, яку вона провадить, мусить зростаючо загрожувати нашим позиціям. Або ми мусимо сказати — зась! російській експансії, або — мусимо бути приготовані зрестись провідництва в світових справах.

Як уже сказано, поширення російських впливів доконувано було подвійним способом — військовою силою і інфільтрацією. Боронитися треба також подвійно, а саме — твердістю, основаною на військовій силі, і поборюванням комуністичного просякнення. Ми мусили б (як це, нарешті, ми вже робимо) відмовитися уже сприяти в справі нових територіяльних надбань на користь Росії й до того мали б ясно сказати, що кожна спроба таких змін за допомогою сили — спліткає спротив. Кожен вияв слабости з нашого боку може потягти за собою такі втрати позицій і впливів, що в наслідок цього ми не потрапимо вже ставити жадного ефективного опору. Ми мусили б вирвати з коренем ті політичні й економічні передумови, які поза Росією дозволяють розцвітати п'ятій Колоні. Ми мусили б вжити всіх наших впливів у громадській житті, запровадити реформи господарської і соціальної системи в упосліджених країнах і в країнах, де панує надужиття (Іран довго був таким клясичним прикладом). Ми мусили б подвоїти свої зусилля в тому напрямку, щоб очистити наше сумління щодо наших колоній і мандатних країв. Ми мусили б намагатися всі соціальні революції, які палають в великій частині світу, скерувати в ліберальні річища й голвно — цю політику провадити з такою ж силою й відвертістю, як це роблять самі комуністи. В той же час мусили б ми порядно отверзати нашу розумність і самовпевненість при поборюванні комуністичної доктрини. Якщо ми думаємо так, як думає більшість людей в цій країні, то це є згубне переконання і ми мусимо боротися всіма засобами, якими лише диспонуємо. Зудар наших інтересів з російськими це є щось більше ніж старомодне змагання сил між народами. Це є виразна боротьба поміж двома фундаментально протилежними концепціям життя. Як нацизм, і такою ж мірою, де він лише мав владу — комунізм впроваджує гноблення більшости свобод, жорстоке переслідування всіх опозицій, поневолення умів і пригнічення людських прав тоталітарною державою. Проти цього ми мусимо протиставити свободолобну або соціаль-демократичну концепцію економічних переворотів й усунення привілеїв у рамках політичної свободи.

Правдоподібно є, що ці дві концепції життя можуть поруч існувати в двох сусідніх сферах і то довший час — без страшного зудару. Нашим завданням є, і то завданням винятково важливим за нашої доби — бачити ліберальну концепцію тріумфуючою. Більше того — ми мусимо осягнути цю перемогу без «стріляючої» війни. Не багато літ в

кожнім разі поле бою мусить бути в розумах людей і на зібранях державних мужів

Твердість з Росією в територіяльних питаннях і рішуча опозиція комуністичній привади до війни з Росією, аніж була б наша слабість. Кремль не менше від нас прагне й порішив уникнути нової війни. Війна стане можливою лише тоді, коли Росія зросте на силі. Фізична й моральна твердість, публічно пропагована і цілком з'ясована з нашого боку, не допустить, щоб потужність Росії зросла до пункту, коли війна могла б зробитися поплатним підприємством. Можемо так само прийняти це і в сучасний момент, коли світ стремить до поділу на дві частини, і на цьому оперти нашу акцію. Це ж є фантастичним, що політична й господарська реконструкція Західної Європи має помалу волотися, бо ми є неохочі йти наперед без „так“ т. Молотова. Росія не чекає на наше одобрення, розсилаючи свої накази по необмежених просторах. Навпаки, вона вже давно безоглядно впроваджує в життя свої далекойдучі пляни політичного й господарського розвитку по всьому терені на схід від Ельби, роблячи це лише в своїх національних інтересах. Ми не повинні чекати далі на спільну працю з Росією, що зовсім не є правдоподібною за наших часів. Мусимо глянути у вічі дійсности, зняти гальму, що добровільно на себе наложили, йти вперед з нашою власною політикою без огляду на те, що про це думатимуть росіяни.

П. УРШЕНТОН.

(Переклав А. Ш.)

СОФІЯ МУРСЬКА

Софія Муська, з Вольських, ур. 25-го січня 1894 р. у Степанях б. Канська, дружина уповноваженого від уряду УНР у Царгороді, видатна громадянка і патріотка. — померла 19-го червня ц. р. в українському таборі в Мангаймі.

Покійна походила з української католицької родини інтелігентів, яких багато було в Україні. Вислана батьком до середньої школи в Коломиї, скінчила опісля високі студії в Англії й повернулася напередодні 1914 р. Під час першої світової війни, як секретарка комітету, створеного в Києві для допомоги українським закладникам із Галичини, виконує безліч праць з діяльності і успішности цієї організації. В Українській Державі стає секретаркою в Мін. Зак. Справ і опісля виїздить із своїм чоловіком, д. Мурським із Львова, як представник України, до Царгороду. Тут обоє вкладають безліч праць в інформування турецької опінії про Україну, пишуть публікації та статті турецькою, англійською та українською мовами. В 1936 році, по смерті чоловіка, вертається до Львова з 4-ма дітьми, працює в українських центральних установах і тут переживає другу світову війну. Виїхавши на еміграцію, допомагає своїм знанням мов та працею зорганізувати українські табори в Нордгавзені та Мангаймі, де до останніх днів була душею табору, опікуном і добродієм усіх, хто потребував її допомоги, та де працювала над великим англо-українським словником.

Похорони покійної були великою маніфестацією вдячности тих, які жили з нею до останніх днів. Вічна будь пам'ять Великій Громадянці-Українці!

ДРУЗІ ПОКІЙНОЇ.

ІЗ ПРЕСИ

АНГЛО-САКСИ І СОВЕТИ

Лондон. Спеціальна комісія британської Ради Церков подає у своєму звіті, що найважливішою справою у світі є нині взаємини між англійським світом і Росією. Було б катастрофічним цього не добачати і не розуміти.

Живемо в такий час, — говориться в звіті, — коли Росія буде головною перешкодою на шляху до об'єднання світу, ба навіть загрозю миру. Може дійти навіть до того, що західні демократії стануть перед фактом, коли потрібно буде оборони державної незалежности чи, — а це також важливе, — для утримання ладу, що став би основою світового об'єднання.

НОРМУВАННЯ В АНГЛІЇ

Лондон. Британський міністер харчування Джон Стрейчай повідомив у Нижній Палаті, що починаючи з 21 липня в Англії вводиться знову нормування хліба і борошна. Денна норма хліба буде така: для звичайного споживача — 255 гр., для робітників важкої фізичної праці — 425 гр., для вагітних жінок і робітниць фізичної праці — 312 гр.; для дітей: віком від 11 до 18 років — 340 гр., віком від 5 до 11 років — 277 гр. і віком до 1 року — 57 гр.

Керівник опозиції Вінстон Черчил назвав нормування хліба одним з найсерйозніших повоєнних заходів.

ПІДТРИМКУ КИТАЄВИ

Вашінгтон. Особистий представник президента Трумена в Китаї, ген. Маршалл, в одній телеграмі вимагає від США негайної воєнної підтримки для Китаю. Згідно з пляном, що його виробив генерал, китайські збройні сили повинні змешитися з 335 до 60 дивізій. Щоб створити аполітичну китайську армію, мають намір запровадити спільний вишкіл 50-ти дивізій центрального уряду і 10-ти дивізій комуністичного війська.

УКК ПРОТЕСТУЄ

НЬЮ-ЙОРК. Український Конгресовий Комітет в Америці вислав протест Едвардові Бенешеві, президентові Чехо-Словацьчини, проти наміреної примусової депортації з чехо-словацької території до Советського Союзу 30 тис. українців. У протестній каблеграмі говориться, що насильна висилка скитальців суперечить постанові ОН.

Короткі вісті

* **НЮРНБЕРГ.** Головний американський обвинувачувач на нюрнберзькому процесі, верховний суддя Джексон, ще перед закінченням процесу, в кінці липня, повертається до Вашингтону. Його наступником буде ген. Тейлор.

* **ВІСБАДЕН.** Із американського табору воєнно-полонених в Марбурзі звільняється щоденно по 3 тис. колишніх німецьких воєнків.

* **ПРАГА.** Як повідомив виконавчий комітет чехо-словацьких профспілок, в Чехо-Словацьчині припинено націоналізацію промисловости. Націоналізовано досі 70% усієї промисловости.

* **РАШТАТ.** У французькій окупційній зоні відбувається процес проти нацистської організації, викритої в квітні місяці ц. р. 60 членів цієї підпільної організації відповідають також за недовольне подідання зброї.

* **ВАШІНГТОН.** Як повідомив президент Трумен, Гаваї стануть 49-им Штатом США. Гаваї складаються з 8 островів і розташовані на півдорозі між Америкою і Японією, приблизно за 3800 км від Сан-Франціско. США володіють цими островами з 1889 року. Це тут 6 грудня 1941 року розпочалася війна між Японією і США, коли японці напали на військовий порт Перль Гарбур.

* **МЮНХЕН.** Баварське міністерство культури і освіти видало наказ про заборону фізичної кари в школах.

* **БЕРЛІН.** Із Райнської провінції 900 німецьких сиріт, віком від 4 до 10 років, відуть 1 липня на відпочинок в Ірландію.

* **ГАМБУРГ.** До Гамбургу прибуло 400 тонн ірландського льону.

Ювілей ганебного акту

Малій фейлетон

Друкуйте, люди, друкуйте!..

На з'їзді українських редакторів письменників сконстатовано, що різні непокликані люди, зважаючи на велику потребу української книжки, друкують усякий мотлох.

Факт.

Усі хочуть писати книжки.

Усі: дівчата й хлопці, молодіці і старі кавалери, гімназисти й старики, покликані і непокликані. Та не тільки писати хочуть, а й друкувати ті свої книжки. Подивіться но, скільки вже надруковано тих книжок, — хоч би в самому тільки Авгсбурзі!

Навіть дядько Охрім, що ще не закінчив таборного курсу для анальфabetів — і той каже:

— А що, якби я так сів та написав якусь побрехеньку? Надрукували б? Га?

Ну, і що ж — сяде й напише. Бо що тут за мудрість така — сісти й написати?

Це, прошу я вас, неправда, немовби кожна книжка повинна мати зміст, думку й оформлення. Як людина — голову, руки й ноги, — не вірте! Цим тільки із задростя вас відштовхують від писання. Ось у газетних статтях — це так. Там треба мати трохи олії в голові та й годиться знати дещо — якусь там політичну географію чи географічну політику... А для книжки? Пхе, сів собі, вмочив перо в чорнило і пиши.

Пиши, що хочеш і як хочеш. Аби тільки книжка вийшла.

Не знаємо, чи Охрім так тільки лякає всіх, що напише побрехеньку, але думаємо, що таки напише. Бо що ж тут, кажемо, за мудрість велика — сісти й написати! Всі пишуть, чому ж Охриму не написати? Та ще й яку книжку напише! А видавці, звичайна річ, надрукують її. Ось побачите!

Пишіть і друкуйте, люди добрі! Поглиблюйте нашу національну культуру! Про все, що хочете, пишіть і друкуйте, але пишіть!

Не забувайте тільки до кожної книжки вступне слово додати. Бо без вступного слова що ж то за книжка! Але щоб було вчено написано!..

Та не забудьте, боронь Боже, відповідно ілюструвати книжку. Для оздобы, значить. Але конче щоб ставок був, і млинок, ну — і вишневенький садок. Для стилю.

Бо що то за книжка, скажіть, без гарних ілюстрацій? Так її вам не купить ніхто!

Друкуйте, люди, — ще раз кажу вам, друкуйте книжки! Друкуйте, а слава сама світом про вас піде, загуде навколо!

— Хто це? — Питатимуться, побачивши вас.

— Як то хто? Не знаєте? Та це ж той, що книжку поезій написав під назвою „Небесні очерети“!

— Не може бути?

— Маеш! Кажу ж вам, що той самий! Ось хрест святий, що він!

І ви побачите, як повибуючи кокетовно боками і закочуючи очі, підійде до вас молоденька гімназистка і скаже:

— То це ви? Ах!.. Той самий?... Ах, Боже милий!

За нею підійде вдовичка.

— І чому ви, пане письменнику, ніколи не зайдете до мене? Що? Ах, гордий який!

А за нею підходять ще й ще люди до вас. Маса людей, уся еміграція підійде. Усі вас шукатимуть, усі захочуть подивитися на вас. Побачите!

Друкуйте, люди! А вже щодо тієї Америки, про яку мрієте ви, то — побачте — не кораблем до неї попливете, а на руках вас занесуть туди. Друкуйте тільки! ОДУД.

забув він і ближчих братів. Вважав, що надійшов відповідний час для остаточної ліквідації українського руху відродження.

Початки реалізації цього рішення припадають на 1875 рік, а остаточне завершення на 11 червня 1876 р.

В'яжеться воно з лихої пам'яті іменем землячка, куратора Київської шк. округи Мих. Юзефовича, автора доповіді — записки до рос. уряду про небезпеку українського руху. Зокрема вказувалося тут на діяльність Громади, відділу Географічного Т-ва та часопису „Киевский Телеграф“.

„Діставши у Відділі Географічного Т-ва зав'язок, — писалося у доповіді, — маючи свою книгарню, українофіли захотіли мати і свою власну газету в краю... а саме „Киевский Телеграф“, що видається властиво завзятыми українофілами з університетської молоді, які знайшли в ньому те, чого домагалися — свій літературний орган...“

Вказувалося далі на розвиток культурно-національного українського руху на зах.-українських землях, на зріст українських видань та української преси там, що пробивалася через кордон і до рук українського суспільства під Росією.

Вбачаючи в цьому факті небезпеку сепаратистичного полум'я, М. Юзефович подав у доповіді свої доводи і висновки. Були вони підтверджені даними різних урядових установ, що взяли участь у спеціальній нараді, скликаній міністерством внутрішніх справ.

Міністерство подало відомості Голов. Управління в справах друку.

Цензурний уряд (відомство) прийшло до остаточного висновку, що — „вся літературна діяльність т. зв. українофілів мусить бути віднесена до прикритих тільки пристойними формами замахів на державну єдність і цілість Росії...“

Наслідком цього висновку дня 11 червня 1876 р. був підписаний царем Олександром II в Ємську акт (указ), яким заборонялося:

1. Переправу з-за кордону українських книг, а тим і української преси;

2. Друкування і видавання в Росії оригінальних творів українською мовою і перекладів (на українську мову).

3. Театральні вистави українською мовою, читання та слова при нотах українською мовою.

Цікаво, що заборони цього указу ніколи не виконувано супроти галицьких москвофільських видань, хоч вони ніколи не виходили чистою російською мовою.

Ця заборона українського слова під Росією широким відомоном відбилася на зах.-українських землях.

З гострим і глибокообґрунтованим протестом-меморіалом виступає перед політичним, літературним і науковим світом емігрант Мих. Драгоманів.

Запротестувала українська преса західніх земель. Почувся голос на парламентарному форумі.

Почувся голос чужинців, з яких найвиразнішу оцінку цього акту дав норвезький письменник Б. Б'єрнсон, що, пониження і гноблення української культури, в якій би то не було форми, назвав „найбруднішим із усього, на що могла колинебудь здобути людська думка.“

Безпросвітня ніч запанувала на українських землях під Росією.

(Закінчення на 4 стор.)

Українці-скитальці в Африці

(„Український голос“ ч. 17, Канада).

У цьому часописі натрапляємо кілька світлин та коротеньких підписів із життя українців-скитальців у Східній Африці.

На одній із світлин бачимо своєрідної архітектури одностовпну Церкву з хрестом, коло неї кілька сот людей. Це православні українці з Танджеру. Церква мурована, збудована в 1944 році. Далі довідуємося, що, крім цієї Церкви, збудовано в 1943 році ще одну церкву в таборі Кідугала. Священик Мих. Божерянов, легат

Александрійського Патріарха і настоятель церкви в Танджері, обслуговує ще 17 інших українських таборів, де немає церков.

У день Йордану року 1946 на озері Дулоті, коло Танджеру, відбулося освячення води. У святі брав участь гарний хор, що його організував священник Божерянов.

Українці в Африці, живучи, відносно, не погано, все ж гостро відчувають брак книжок, букварів, різних церковних речей, а також знаряддя для обробітки землі.

ЧОРНІ ДНІ

(Із щоденника полоненого)

Осінь 1941 року.

Місто Борів над Березиною. Табір військово-полонених.

Я нічого спільного не мав з совєтською армією, проте також опинився в цьому таборі.

У таборі десятки тисяч полонених. Чимало є й цивільних. На одязі, на голові, на бровах — воші.

Іржаві, з-під консервів банки, знайдені на шляху, — в кожного по одній, дві на мотузці при поясі. Хто не мав такої посудини, їжу брав у пілотку, шапку, чи шолом.

Осінь дощами і снігом прибила приречених на смерть.

Мокрий вітер пронизував кістки.

Дехто казанками, ложками рив нору. Обвалювався пісок, присипав людей.

Щоранку десятки й сотні погблих лежали на площі. Голі — одяг здерто ще з теплої тіла.

Дизентерія. Тиф. Чути крики, що їх ніколи не можна сприйняти як людські — гинули хворі на дизентерію.

За табором — яма. В ній колись можна було закопати селянську хату з дахом.

Тепер вона повна трупів. Щоденно гинуло 250-300 чоловіка.

В рівчаку, поблизу табору, валялися трупи полонених. Їхні ж голі друзі позбавили їх життя за кусник хліба, захований на грудях.

Серед табору на соснах погйдуються троє повішених. Вони вночі зарізали новоприбулого полоненого. Ранком, ховаючись, закопували в пісок людське м'ясо. Частину варили. Їх спіймали полонені, коли вони їли те м'ясо. Били.

Я ще ніколи не бачив, щоб так били людину. Обличчя зовсім змінилося. Голова стала неподобна на людську.

Німець, взявшись в боки, курив сигару і весело сміявся.

З його наказу люди́дів вели на шибениці. Вони виймали з кишенів недоварене м'ясо і кидали в рот... У таборі багато божевільних.

Я лежу поруч з тяжко хворими у багні під дощем. На мені раз-раз топчуться ноги полонених.

Огидна лайка сиплеться на мою адресу. Мене клянуть, що вже два дні лежу під ногами живий. Тіло моє побабіло, очі запали. Обважніла голова. Сухо в роті. Сніг засипає очі — хочеться зігрітись.

Обіч табору дощаний барак. Хочу потрапити туди.

До табору зайшов німець. У перекладачі і в нього — гума. Хворі підводять голови, підносять руки до «спасителів» — благають.

Німець щосили б'є підкованим чоботом хворого старика у висок. Ніби крилом, вимахнув старий у повітрі рукою і, випроставши ноги, ткнувся пожовклим обличчям в калюжу.

Наказ — хворим встати: Хто не встане — заб'ють. Я підводжуся, падаю і знову підводжуся. Огидно на себе дивитись — брудний. Обличчя, руки, ноги, живіт — облипли мокрою гліною.

Ідемо в барак. Лягаємо на кам'яну підлогу.

Обід для дизентерійних — гнила, мерзла, перемішана з землею картопля.

Тяжко стогнучи, умирають хворі. Божевільні бігають по бараку. Б'ються. Ріжуться.

Санітари в'яжуть їх. Б'ють. Примушують лежати. Вони плачуть, як хворі немовлята.

Я відмовився від їжі. Віддаю «обід» сусідові, бо він мене вночі прикриває полою своєї шинелі — гріє.

Поклав собі загинути голодною смертю. Так легше. Відмовився розмовляти. Сухий язик прилип до піднебіння. По розхитаних зубах точиться кров.

Щодня «таборіві працівники» виносять з барака мертвих. За працю вони одержують дві порції «баланди». Вони жорстокі. Я заснув. «Працівники» схопили мене сонного на носі і несуть до ями. Вже сім день нічого не їв, виснажений хворобою, вимучений голодом — не можу підвестись.

Знесилів — намагаюсь стогнати, щоб виявити ознаки життя.

«Працівники» показують руками в напрямку табору. Їхні обличчя — сплющене холодне каміння.

Я розумію їх. Вони глумачать: там десятки тисяч людей. Поступово усіх спровадять до ями. Я, десь, певно, смішним здаюся їм, що не погоджуюсь на їхню ласку. Адже вони роблять для мене полегкість — завтра по моему мертвому тілі не бігатимуть щурі і не топтатимуться божевільні.

Вкинули мене в яму, переповнену трупами, обполосканими дощами.

Ще ніколи так не хотілося жити, як у цю хвилину. Ніколи не зазнав у житті подібної хвилини, щоб за такий короткий час, як на кіноекрані, пролетіло все моє життя: дитинство, юність, Полтавщина... пахучий степ. Мати. Колгоспні злидні. Школа. Батько. Тюрма. Студентство. Тюрма...

Мені жити так хочеться, жити. Я зібрав сили і підніс руку до рота. Здер шкуру розхитаними зубами...

— Гадло! — почувся голос. Стоїть полонений санітар. — Ожив! — він до мене. — Ти звідки?

Я йому:

— Полтавщина...

— Земляк!

Простяг мені руку. Виволік із ями. Примусив «працівників» віднести мене назад.

Земляк роздобув мені чоботи, шинелю. Щасливий! Одержую кусень «чорніший чорної землі» хліба. Проквітнути не можу. Сухо в роті. Виліплюю з хліба кульки. Ковтаю їх.

Відчуваю — тонкими струмочками прибувають мені сили. Застигле, майже задубіле тіло теплішає...

Я живу!..

Л. Орлигора.

КОНКУРС

на будову Української Католицької церкви на чужині

У 1946 році минає 350 років від проголошення Берестейської унії. У зв'язку з цим частина українського народу, що перебуває на еміграції, святкує ювілей і саме то час найжорстокішого переслідування нашої Церкви на рідній землі. Ювілейний Комітет рішив влаштувати це свято-ювілей якнайбільш урочисто в церкві та приготувати світське святкування, щоб утримати пам'ять цього ювілею. Діловий ювілейний Комітет, покликаний при Апостольській Візитатурі Української Кат. Церкви в Мюнхені, ухвалив вибудувати українську церкву в Мюнхені.

Реферат будови цієї церкви при Апостольській Візитатурі гр.-кат. Церкви в Мюнхені оголошує одам конкурс на типовий проект церкви на таких умовах:

1. Проектована церква повинна мати характер української церкви;

2. Церква своєю величчю має вмістити одноразово триста вірних;
3. Церква має бути побудована в основному з огнетривого матеріалу;
4. Конкурсний проект може бути виконаний довільним технічним способом у мірній 1:100, а пропоровані плани мають вповні характеризувати ідею автора і повинні складатися щонайменше ось із таких рисунків: а) поземний план, б) перекрій, в) дві характ. фасади, г) перспектива.

5. За найкращі проекти визначено такі 3 премії:

- 1. премія — 4000 RM.
- 2. премія — 2000 RM.
- 3. премія — 1000 RM.

6. Премії за нагороджені проекти будуть виплачені протягом одного місяця від дня їх прийняття через конкурсне жюрі, а преміювані проекти стануть власністю Ювілейного Комітету.

7. Реченьє складання проектів минає 15-го серпня 1946 року в канцелярії Апостольської Візитатури гр. кат. Церкви в Мюнхені-Пасінг.

8. Склад жюрі буде оголошений через якийсь час. Всі інформації щодо конкурсу можна отримати в канцелярії Апостольської Візитатури гр.-кат. Церкви в Мюнхені-Пасінг, Обербюргмайстер, Вудерштр. 22.

Апостольська Візитатура
Гр.-кат. Церкви в Мюнхені.
Реферат Будови Церкви
при Апостольській Візитатурі
Гр.-кат. Церкви в Мюнхені.

ДВА КОНЦЕРТИ

Наш глядач ставиться до естрадних виступів із застереженням. Це цілком закономірно, бож на таборових сценах часто трапляються такі казуси, що глядач з розлуки умліває, ото ж зовсім не дивно, коли він, читаючи в афіші про черговий виступ якоїсь співачки, чи співака, вже від самої уяви не євдоволенний. Так, наш глядач має цілковиту рацію: він ніяк не хоче слухати кафешантанного балаганщика, який так бездушно мордує мистецтво. Не хоче і таке трапляється без винятку в кожному таборі. Кілька сольових виступів наполегливих виконавців „Запорожця за Дунаєм“ і „Наталок“ на нашій сцені зовсім відлякали глядача від театру. Глядач, як кажуть, ставиться з резервою до кожного співака. Нас зовсім не дивує, коли в другій половині червня на концерті відомої співачки п. Ганни ШЕРЕЙ було, якщо не перебільшую, пів залі слухачів. Люди, набридлившись паплюженням „Запорожців за Дунаєм“ і

„Наталок“, звичайно, не з власної вини пропустили таку співачку.

А хто така п. Ганна Шерей? Одна із кращих на еміграції меццо-сопрано, одна із кращих інтерпретаторок української народної пісні. Солістка з надзвичайно широким діапазоном — від контральта до найвищих нот меццо-сопрано, солістка, що знає душу української народної пісні, її вокально-місцевий характер і, основне, уміє її подати і справді захопити слухача. Отже ті, що слухали п. Ганну Шерей, дуже були задоволені, а ті, що пропустили цю нагоду, звернулися до культвідділу, щоб цей концерт повторити, алеж було пізно... Співачка від'їхала.

Щоб реабілітувати себе, наші таборяни за кілька днів просто таки посунули до театру на концерт солістів — „героїчного“ тенора п. Мигайчука, п. Гроде та „Ко“ в собі абсолютно відповідного до цього ансамблю „конферансьє“. Глядач сам слухав, бачив і оцінював цю естраду з провінційного бару. Наш терпеливий слухач може пробачити цим „співачкам“ румунсько-циганську інтерпретацію української пісні і ресторанне поводження на сцені, але... але ніяк не може пробачити п. „героїчному“ тенорові Мигайчукові за те, що так покалічив виснаженого на еміграції Петруся з „Наталки Полтавки“.

Ол. Легіт.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

О КАНАДА. За повідомленням „Українського Голосу“, в Месі Гал відбулося багатоголосне віче українців (2 тис. чоловік), які вимагали дозволу на в'їзд українськитальців до Канади.

О МІУХЕН. Нещодавно тут відбувся успішний авторський вечір Юрія Косача, Б. Нижанківського, В. Лесича, Вол. Дубняка, Карпенка-Криниці. Наприкінці байкар Іван Манило прочитав байки з нової збірки.

О РЕГЕНСБУРГ. В Українській Технічно-Господарській Високій Школі (УТГ) відбувся захист дипломних праць та складання дипломових іспитів. Одинадцять дипломантів захистили праці і здобули звання інженерів-агрономів.

Наступний випуск передбачається у вересні ц. р. До того часу мають закінчити студії понад 30 студентів, що зараз навчаються на 8-ому семестрі УТГ.

О ПАРИЖ. У Парижі відбувся Конгрес французької жіночої організації «Юніон фемінін сівк е сосіял» в якому брав участь також «Союз Українок у Франції». Промовляли французьки, англійки, бельгійки, литовки, чешки, польки, данки та інші. Виступ нашої представниці п. Вержбицької, що виголосила промову гарною французькою мовою, привніс наші делегати прихильність та зацікавлення українською справою цілої залі.

О ГАЙДЕНАВ. У гарно продуманій і опрацьованій постанові пройшла тут п'єса Юрія Косача «Облога».

О КАНАДА. На окружному з'їзді Комітету Українців Канади був переведений збір коштів на поміч українськитальцям, що дав досить поважну суму грошей. До успіху збору спричинилися також присутність о. д-ра Кушніра, який був тут головним промовцем.

О АВГСБУРГ. У таборі «Гавштеттен» відновлено Українську Автокефальну Православну Церкву.

О АВГСБУРГ. В театрі Зомме-Казерле відбувся літературний вечір старших письменників — М. Ореста, В. Шаяна, О. Неспіча, Н. Кибалюка та Пасічника.

О «Новий шлях» ч. 22 повідомляє: композитора В. Барвінського, що був також директором музичного Інституту у Львові, вивезено з родиною до Сибіру.

О «Луна» ч. 17 повідомляє, що 5 червня Українська Санітарно-Харитативна Служба (СХС) дістала в Головному штабі англійської Контрольної Комісії правне письмове затвердження своєї діяльності на англійську зону.

О В АВГСБУРГІ незабаром вийде друком «Граматика» проф. Ковалева, «Правопис» проф. П. Осадкевича та «Вибрані байки та притчі» під редакцією проф. П. О.

О АНГЛІЙСЬКА зона. У травні місяці відбулися збори представників українських таборів англійської окупаційної зони. Розв'язано цілу низку актуальних питань. У зборах брали участь 30 репрезентатив українських таборів та осередків.

О «Ювіверес» (англійський часопис) у статті «Смерть за лісією Керзона» переказує інтерв'ю, даше кореспондентом кардиналом Тіссерамом в Рамі, про переслідування українців греко-католиків.

О «Новий шлях» ч. 22. (Канада). В столиці Канади — Оттаві — організовано український жіночий літературний гурток, куди входять 22 людей.

ТАБОРОВИЙ ЯРМАРОК

Заходами делегатури «Об'єднання Українських Жінок на еміграції» та за підтримкою Таборів Ради і місцевої УНРРА—23 червня в українському таборі Новий Ульм відбувся великий ярмарок з центральною точкою — безпрограшною лотерією. Розіграна була, в першу чергу, велика кількість речей з одягового магазину УНРРА; крім того, були й інші виграші.

Кількість виграшних квитків відповідала кількості таборян, кожний коштував лише 2 марки; проте більшість учасників ярмарку добровільно вносили значні суми, знаючи, що зібрані гроші будуть передані на видавничий фонд ім. Лесі Українки.

Ярмарок відбувався в святковому піднесеному настрої, з участю, крім пань-ініціаторок, — шановних пань із УНРРА.

В цілому, ярмарок мав успіх, як цікавий захід, ще мало знаний у житті таборів нашої еміграції.

ПОДЯКА

Делегатура «Об'єднання Українських Жінок на еміграції» табору Н.

ЗАКІНЧИЛИ КУРСИ

Н. Ульм. 23. 6. 46 року 41 курсант фото-ретушерського курсу ремісничого відділу технічно-фахової школи склали перед комісією іспити. Курси були 4-ох місячні; курсантів біля 50 осіб; навчання провадив відомий львівський фотограф п. Шалабава.

Іспити склали 33 курсанти з загальною оцінкою: на добре — 9 і

на задовільно — 24. З них 3 особи кваліфіковано як ретушерів та фотографів-початківців, 1 — помічник фотографа, 3 — фотографи-початківці та 8 — ретушери. Працювати доводилось, не маючи достатньої кількості фото-матеріалів; курсанти мусіли їх великою мірою заощаджувати. Проте і в таких умовах наслідки є добрі.

Дякуємо Управі нашого табору та працівникам технічного відділу за їх допомогу, а також усім паням, що старанно допомагали підготувати і перевести ярмарок.

Делегатура Об'єднання Українських Жінок на еміграції.

ЮВІЛЕЙ ГАНЕБНОГО 'АКТУ

(Закінчення).

бі, нові методи. І їх було знайдено. Світ еволюціонує. У збройній боротьбі від рушниць до кулемета і гармат, від гармат до повзів і літаків і, зрештою — атомна бомба. Еволюціонує він і в методах громадсько-політичних. Від валуєвського „не било, нет и бить не может“ до ганебного акту 1879 р. від цього акту до тих цинічних, рафінованих засобів фальсифікації української культури, історії, калічення української мови до способів-свідками яких ми є. Все в ім'я „єдиної, неподільної“ з новим ім'ям і незмінно старим змістом.

Тернистий шлях Голоти, започаткований для українського народу тим „Первим, що розпінав Україну“. Йде ним до сьогодні народ український, несе тяжкий хрест неволі, ховаючи в своїх грудях гаряче полум'я ідеї правди і волі.

Тією правдою є наша відповідь: „Була, є і буде Україна!“

Була і буде вона вільна, незалежна від Кубані по Карпати. Буде! Мусить бути!

Франківська конференція

„Semper tiro“ — один із життєвих девізів Ів. Франка, близький і зрозумілий нам, особливо тепер, коли в умовах еміграції кожному з нас не завадить бути „завжди учнем“...

29 і 30 червня в українському таборі Н. Ульм відбулася Франківська конференція літературознавчої секції Української Вільної Академії Наук.

Видатні науковці нашої еміграції прочитали цікаві літературні і мовознавчі доповіді, як от „Історія написання збірки „Зів'яле листя“ (проф. Л. Білецький), „Служіння Богові й народу — на матеріалі поеми Ів. Франка „Мойсей“ (Всечесний Владика Сильвестр), „Зеро і Франко“, „Західні діалектизми в мові Франка“ тощо.

Робота конференції відбувалася в присутності зацікавленої української громадськості.

НАМЕТИ ЗА ТАБОРОМ

З Байроїту, Регенсбургу, Авсбургу, Ульму, Мангайму, Ашаффенбургу та інш. міст з'їхали 28. 6. п. р. до табору Н. Ульм старші пластуни та пластунки. Франці учасники курсів поважних виховників маршували струнками колонами на таборовому подвір'ї. Односторі, твердий крок, веселі засмагли обличчя, чітка команда якнайкраще свідчили, що Український Пласт живе й розвивається.

Щоденно учасники курсів слухали лекції та бесіди про організацію і виховання новаків. Вночі за табором вирости намети. Біля них — вартові. Пластуни почували в будинку. Але 34-ох хлопців ноцують тут, серед поля, на зритій бомбами землі — правдиві свідки немирничості людини і людського духу. Видно, що намети їх не страшать, а навпаки, обличчя пластунів веселі й шасливі. Тепер дійсно «наплечники готові» і оте, співане ними «таке то в нас життя» — є насправді. Гості задоволені з усього: і з гостинності голови Таборової Ради п. Долуда, і з доброзичливого ставлення до них УНРРА, і з гостинного пластового коша в Н. Ульмі, і, навіть, із суворого п. обозного. Шкода лише, що ці три дні, як сказала одна пластунка, летять «мов три швидкі ластівки».

30-го ввечері біля наметів запалала традиційна ватра. Численні таборяни прийшли сказати «до побачення» своїм друзям.

СПОРТ

Змагання на першість

Через негоду не можна було провести на відкритому спортмайдані краєві змагання з відбиванки на першість в американській зоні. Гра відбулася в добре обладнаному приміщенні ново-ульмівського таборового театру. На змагання прибули кращі спортсмені Авсбургу, Мюнхену, Бад-Верісгофену, Бамбергу, Ашаффенбургу, Міттенвальду, Ваерну, Пассау. (Остання дружина виступала поза конкурсом).

Вже з першої зустрічі стало видно, що боротьба буде завзятою й напруженою. В результаті гри, як і сподівалися, до фіналу вийшли: «Лев» (Міттенвальд) «Сокіл» (Бад-Верісгофен), «УССК» (Мюнхен).

Дружина «УССК» (Мюнхен), в зустрічі з «Соколом» (Бад-Верісгофен) виявила свої високі технічні якості, але, разом з тим, і свою негативну рису — невитривалість. У першому сеті вона, недооцінивши свого супротивника, грає м'яво і програє. В другому сеті гра вирівнюється, і «УССК» виграє. Третій вирішальний сет виграє витриваліший щодо цього «Сокіл». Гра кінчається з рахунком 1:2 для «Сокола».

Далі йде боротьба між «Левом» і «Соколом». Хто виграє — той і буде переможцем цього напруженого змагу. Вже з початку гри помітна технічна перевага «Лева», проте «Сокіл» докладає всіх зусиль, щоб вирівняти становище, що йому до деякої міри вдається в середині першого сету. Гра набуває напруженого характеру. Але витривалість і великий досвід «Лева» гарантують йому перемогу. З незначною перевагою він виграє перший сет. В другому сеті атакує «Лев» і заслужено виграє фінальну зустріч з рахунком 2:0.

Таким чином «Лев» (Міттенвальд — колишній Карлсфельд) вийшов на перше місце у відбиванці американської зони. Друге місце посідає молода дружина «Сокіл» (Бад-Верісгофен). Сильна технічно дружина «УССК» (Мюнхен) — третє місце.

В дружині переможців особливо слід відзначити Гнатива і Обуховського, які своєю майстерною грою не раз викликали оплески чисельних глядачів.

Змагання показали високий рівень майстерності українських спортсменів. Хібащо треба звернути більше уваги на техніку гри в захисті.

Суддівська колегія на чолі з п. Рак добре виконувала свої обов'язки. Це також позитивно впливало на висліди і організованість змагання.

О. Т.

НОВІ ВИДАННЯ

- Виходять друком у кооперативному В-ві «Заграва» Гамбург-Гайденав:
  1. Українська читанка для 2-ої класи народної школи;
  2. Рахункова книга для 1-ої класи;
  3. Молитовник для Православної Церкви;
  4. «Відлітають птаці» — Мих. Ситник, — збірка поезій, видає літературно-мистецьке об'єднання в Гайденаві.

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ

Адреса редакції: „Ukrainski Wisti“, Neu Ulm, Reinhardt Kaserne. Permitted by authority of Military Government.

Видає Спілка Українських Письменників та Журналістів в Ульмі.

U 33. 27. 6. 46. R. Abt. Nue Ulm